

ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИГРАМА НА СРЕЋУ

Члан 1.

У Закону о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 18/2020 и 94/2024), у члану 95а, после првог става који гласи:

„Приређивач посебних игара на срећу преко средстава електронске комуникације дужан је да омогући играчу самоискључење, односно самоограничење.“

Додају се ставови и 2 и 3, са следећом садржином:

„Приређивач из става 1. овог члана је дужан да, у току процеса регистрације рачуна за игру, захтева од играча да постави почетни износ самоограничења уплата. За играче који су регистровали рачун пре ступања закона на снагу, приређивач је дужан да износ самоограничења захтева при првој пријави играча на услугу после измене која усклађује техничко решење приређивача са законом.

Приређивач из става 1 овог члана је дужан да играчу обезбеди да износ самоограничења може променити у било ком тренутку преко веб сајта приређивача. Ако играч промени износ наниже, нова вредност самоограничења се одмах примењује. Ако играч промени износ навише, нова вредност се примењује после најмање 24 часа од тренутка захтева.“

Члан 2.

У Закону о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 18/2020 и 94/2024), додаје се члан 95б који гласи:

„Одјава од пријема маркетиншких порука

Члан 95б

Приређивач посебних игара на срећу преко средстава електронске комуникације дужан је да омогући играчу да се одјави од пријема маркетиншких порука преко веб сајта приређивача. Приређивач не сме слати маркетиншке поруке играчима који су се на овај начин одјавили.

Играч се може поново пријавити за пријем маркетиншких порука када год то пожели.

Подношење захтева за затварање рачуна за игру и самоискључење из члана 95а укључују и подразумевају одјаву од пријема маркетиншких порука.“

Члан 3.

У Закону о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 18/2020 и 94/2024), у члану 132, став 1, подтачка 68 се мења из:

„68) не омогући играчу опцију самоискључење, односно самоограничење (члан 95а став 1);“

у:

„68) не омогући играчу опцију самоискључење, односно самоограничење (члан 95а став 1) и одјаву од пријема маркетиншких порука (члан 95б став 1);“

Члан 4.

У Закону о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 18/2020 и 94/2024), у члану 132, став 1, додаје се подтачка 88, са следећим садржајем:

„88) шаље маркетиншке поруке играчу који је у периоду одјаве од пријема маркетиншких порука (члан 95б став 1), у стању самоискључења (члан 95а став 1), или после предаје захтева за затварање рачуна за игру код приређивача;“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

УСТАВНИ, ОДНОСНО ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗМЕНУ ЗАКОНА

Овај предлог измене Закона о играма на срећу се подноси Народној скупштини републике Србије у складу са чланом 107. став 1. Устава Републике Србије и Законом о референдуму и народној иницијативи.

РАЗЛОЗИ ЗА ИЗМЕНУ ЗАКОНА

Закон о играма на срећу је мењан релативно скоро. И поред значајних додатака који се тичу борбе против проблема зависности, попут централног регистра самоискључења најављеног чланом 95а, који је у процесу имплементације, неколико изузетно важних захтева у вези система за игре на срећу који се тичу спречавања стварања или рецидивизма проблема зависности, а које прописују препоруке Европске комисије, је остало непокривено - па овим предлогом измена предлажемо да исти буду додати у Закон.

ОБЈАШЊЕЊЕ ИЗМЕНА

Предлог измена се базира на искуствима из ове области из великог броја држава, кодификованим и кроз препоруке Европске комисије државама чланицама које су изложене у наставку овог образложења.

Допуне члана 95а су усмерене на превенцију, тј. смањење стварања проблема зависности, кроз систематско, обавезно постављање самоограничења уплата и навикавање играча да употребом овог механизма буџетирања ове врсте личне потрошње постану свеснији ефекта своје страсти - и смање шансе да та потрошња угрози основне потребе њих и њихових породица.

Кључни разлог за ефикасност мера из допуњеног члана 95а је психологија одлучивања „хладне главе“, тј.:

- Захтевање од играча да поставе себи ограничење потрошње док региструју рачун за игру
- Ономогућавање негативног ефекта повећавања ограничења уплате вођеног импулсом игре

Мере из предложеног новог члана 95б су усмерене на смањење рецидивизма код рањивих играча са развијеним или леченим проблемом зависности, изазваног циљаним (персонализованим) маркетиншким порукама аутоматски генерисаним од стране система за игру, или специјализованих маркетиншких алата који користе податке о личности прикупљене у оквиру процеса регистрације за игру - и допуна је мера које су делимично већ уведене кроз механизам самоискључења.

Очекује се да ове измене имају значајан ефекат на играче који користе системе за посебне игре на срећу преко средстава електронске комуникације и поред тога што играч који достигне ограничење потрошње код једног приређивача може релативно брзо да отвори рачун за игру код другог приређивача, или да посети неки од објеката у којима може учествовати у посебним играма на срећу на бази уплате у готовини. Ово је зато што се играч који достигне износ ограничења потрошње „избацује из рутине“ и

тиме у значајном броју случајева враћа у стање рационалнијег сагледавања жељеног повећања потрошње.

Даља унапређења су могућа (нпр. немачки модел централног регистра ограничења), али захтевају знатно веће измене закона и подршке у оквиру Управе за игре на срећу.

ПРОЦЕНЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗМЕНА

Ова промена закона не захтева инвестиције у измену протокола и система Управе за игре на срећу. Контрола усклађености система приређивача са законом се такође може спроводити уз минимална додатна улагања – потребна је само мала промена процедура контроле.

Известан, али не значајан трошак ће бити наметнут приређивачима посебних игара на срећу преко средстава електронске комуникације, за измене њихових техничких решења, која углавном већ имају функције за самоограничење, или их морају увести ради усклађења са текућом верзијом закона (члан 95а у садашњем облику) - али очекујемо да ће ти трошкови бити занемарљиви у односу на позитиван ефекат на играче, њихове породице и шире друштво.

УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Предложене измене Закона о играма на срећу директно проистичу из кључних препорука Европске комисије државама чланицама.

Наиме, у препорукама Европске комисије од 14. јула 2014. године о начелима за заштиту потрошача и учесника онлајн игара на срећу те спречавање малолетника у игрању онлајн игара на срећу (применљиво и на европско економско подручје), деловодни број 2014/478/EU¹,

- У члану IV (“Играчева активност и подршка”) на страни 7,
 - о Препорука 27 гласи:
 - „Државе чланице морају да обезбеде да у фази регистрације на веб сајт приређивача игара на срећу играч поставља новчано ограничење уплата, као и временска ограничења“
 - о Препорука 29 гласи:
 - „Државе чланице морају да обезбеде да на приређивачевом веб сајту играч може да:
 - Смањи ограничење уплата, са тренутном применом
 - Увећа ограничење уплата. Овај захтев ће бити примењен после најмање 24 сата после играчевог захтева
 - Затражи период мировања или самоискључење“
- У члану VIII („Комерцијална комуникација“) на страни 8,
 - о Препорука 42 гласи:
 - „Комерцијална комуникација не сме бити усмерена ка рањивим играчима, посебно у смислу слања нетражених порука играчима који су у самоискључењу, или су искључени из услуга онлајн игре због проблема зависности од игара на срећу“

¹ Доступно на <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014H0478&rid=1>